

Eelnõu kohta esitatud arvamustega arvestamise või arvestamata jätmise tabel

Justiitsministeerium

| | Märkus/ettepanek | Arvestatud/mittearvestatud ja põhjendus |
|-----|--|---|
| I | Sisulised märkused | |
| 1. | Eelnõu § 1 p-d 13-15 (ELÜPS § 88 muudatused): | |
| 1.1 | ELÜPS § 88 lg 2 muudatus ei taga ühest selgust, kas puu- ja köögivilja turustavate ettevõtjate andmekogu tulevikus üldse ei eksisteeri või jääb see mingil kujul siiski alles. Eeldatavasti ei ole andmekogu senisel kujul alles jätta vaja, s.t plaanis on kasutada täismahus RTSR-i, lisades sinna edaspidi komisjoni rakendusmääruses nõutud andmekoosseise, mida RTSR-is veel ei koguta. Juhul kui see nii on, palume seda seletuskirjas selgemini välja öelda. Samuti palume selgitada, mis saab puu- ja köögivilja turustavate ettevõtjate andmekogus olevatest andmetest - andmete ülekandmisel RTSR-i tuleks see seaduse tasandil sätestada. Juhul, kui puu- ja köögivilja turustavate ettevõtjate andmekogu on muudel eesmärkidel ja muude andmekoosseisude jaoks siiski vaja, võib tegemist olla andmekoguga AvTS § 431 lg 1 mõistes. Sellisel juhul tuleb lähtuda AvTS 51 peatüki andmekogude regulatsioonist - andmekogu asutatakse seaduse alusel, põhimääruse kehtestamiseks on vajalik seaduses sätestatud volitusnorm. | Arvestatud. ELÜPS-i alusel asutatud puu- ja köögivilja turustavate ettevõtjate andmekogu alles ei jää. Andmete ülekandmise võimaldamiseks ühest registrist teise, on eelnõud täiendatud rakendussättega. |

| | | |
|-----|--|--|
| 1.2 | <p>- RTSR-i andmekoosseise reguleerivate sätete omavahelise süsteemsuse ja selguse kindlustamine. Eelnõu § 1 punktidega 13-15 seondult on tervitatav, et tehakse muudatus ka söödaseaduse § 23 lg-s 1, täiendades RTSR-i eesmäärke (eelnõu § 2). Samas peaks söödaseaduse §-is 23 kajastuma RTSR-i kantav andmestik vähemalt andmekategooriate lõikes. Hetkel viitab kehtiv § 23 lg 11 üksnes majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 51 lg-s 1 nimetatud andmetele, kuid RTSR-i põhimääruses (täpsemalt 2. peatükis) on andmete nimekiri oluliselt pikem. Seega tuleks seaduse tasandil läbi mõelda andmekoosseisud (sh puu- ja köögivilja turustavate ettevõtjate andmekogu omad) ning sätestada söödaseaduses vähemalt andmekategooriate loetelu. Eesmärgiks on olukord, kus andmekategooriad on ülevaatlikult RTSR-i asutavas sättes reguleeritud. Vajadusel saab andmekategooriaid RTSR-i põhimääruses täpsustada, kuid põhimäärusega andmekategooriaid muuta ega täiendada ei tohi.</p> | <p>Mitte arvestatud</p> <p>ReM on tegemas protsesside tõhustamise ja bürokraatia vähendamise võimaluste valitsemisala ülese kaardistamisega. Samuti on alustatud valdkonna õigusaktide revisjoni.</p> <p>Ühe võimaliku muutusena on arutusel ReMi valitsemisalasse kuuluvate majandustegevuse üle arvestuse pidamise eesmärgil loodud andmekogude üleviimine majandustegevuse registrisse. Selliseid andmekogusid on viis ja nad on kõik sarnase ülesehituse ja regulatsiooniga. RTSR kuulub nende hulka.</p> <p>Mitmed ELÜPSi muudatused on kiireloomulised tulenevalt EL uute õigusnormide jõustumisest ja seetõttu ei pea õigeks oodata ELÜPSI muutmise eelnõuga edasiminekul nende registrite suhtes lõplikku otsuse vastuvõtmist. Kui siiski kavatsus viia ReMi andmekogud majandustegevuse registrisse ei realiseeru, on mõistlik vaadata ReMi valitsemisala andmekogude regulatsioon kõigis seadustes üle ja kujundada sätted ühetaoliselt kõigis korraga.</p> |
| 1.3 | <p>ELÜPS §-i 88 lisatava lõikega 2¹ ministrile antava volituse eesmärk tuleb selgemini avada. Palume seletuskirjas täpsemalt selgitada, kuidas ministrile antav volitus seostub teiste ELÜPS § 88 muudatustega, kus juba sätestatakse, et RTSR-i käsitatakse puu- ja köögivilja turustavate ettevõtjate andmekoguna (lg 2), ja viidatakse ka konkreetsetele komisjoni rakendusmääruse andmekoosseisudele (lg 2¹).</p> | <p>Arvestatud.</p> <p>Ilmselt on märkusega silmas peetud siiski lõikega 2² antavat volitust. Lõikes 2¹ sätestatakse täiendav andmekoosseis, mida seni söödaseaduse alusel RTSR-i ei kanta.</p> <p>Lõikega 2² volitusnormiga jäetakse võimalus mitte lugeda kõiki RTSR-i kantud puu- ja köögivilja turustavaid ettevõtjaid komisjoni rakendusmääruse (EL) 2023/2430 kohasesse andmekogusse kantuks. Kõik puu- köögivilja turustavad ettevõtjad ei pea kohaldama turustusstandardeid.</p> <p>Kontrollivalim koostatakse andmekogusse kantud ettevõtjate põhjal. Nende ettevõtjate, kellele standardite järgimine ei ole</p> |

| | | |
|-----|--|---|
| | | <p>kohustuslik, andmekogusse kandmine ei ole vajalik ega ka põhjendatud. Tulemuseks on see, et osad RTSR-i kantud puu- ja köögivilja turustavad ettevõtjad kuuluvad ühtlasi puu- ja köögivilja turustavate ettevõtjate andmekogusse komisjoni rakendusmääruse (EL) 2023/2430 artikli 3 tähenduses ja osad mitte, sõltuvalt millisel viisil nad toodete turustamisega tegelevad. Täpsemalt seletuskirjas.</p> <p>Seletuskiri täiendatud.</p> |
| 1.4 | <p>Eelnevast tulenevalt soovitame söödaseaduse §-i 23 kui RTSR-i asutava sätte terviklikult üle vaadata, arvestades andmekogude ja asjakohasel juhul ka isikuandmete kaitse regulatsioonidega.</p> <p>Põhimääruse kehtestamise volitusnorm peab selgelt sätestama, mida määrusega reguleeritakse eelkõige tuleb normis sätestada volitus järgmiste küsimuste reguleerimiseks põhimääruses:</p> <ul style="list-style-type: none"> - andmekogu volitatud töötaja (hetkel viidatud söödaseaduse § 23 lg-s 2); - vastutava või kaasvastutavate ja volitatud töötajate ülesanded; - kogutavate andmete (täpsem) koosseis ja andmekogusse kandmise kord; - andmetele juurdepääsu ja andmete väljastamise täpsem kord; - andmeandjad ja nende poolt edastatavad andmed; - muud korraldusküsimused. <p>Kui RTSR-is töödeldakse ka isikuandmeid, tuleb seaduslikkuse põhimõttest juhindudes seaduse tasandil reguleerida ka andmete säilitamise tähtaegu (asjassepuutuvuse korral ka andmekogule juurdepääsu ja andmesubjekti õiguste piiranguid).</p> | <p>Mittearvestatud.</p> <p>Põhjus toodud märkuse 1.2 juures.</p> |

| | | |
|-----------|---|---|
| | <p>Lisaks juhime tähelepanu, et kuigi söödaseaduse § 23 lg-ga 3 pannakse andmete õigsuse tagamise kohustus andmete edastajale, vastutab infosüsteemi vastutav töötaja IKÜM artikli 5 lg-s 1 sätestatud kohustustest (eelkõige art 5 lg-st 2 tulenev kohustus tagada andmete õigsuse ja asjakohasuse põhimõtte järgimine) tulenevalt infosüsteemi andmete õiguse eest tervikuna. Seega soovitame söödaseaduse § 23 lg 3 sõnastada järgmiselt:</p> <p>„(3) Registrisse edastatavate andmete õigsuse eest vastutab nende esitaja. Registrisse kantud andmete muutumise korral esitatakse viivitamata avaldus andmete muutmiseks.“.</p> | |
| 2. | Eelnõu § 1 p-d 32, 35-37 (ELÜPS §-de 113, 114 ja 115 muudatused): | |
| 2.1 | <p>Soov luua andmetöötluseks vajalik seaduslik alus ning koondada andmetöötlus olemasolevasse põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse on igati tervitatav. Arvestades ELÜPS § 113 lg 2 loogikat, kus ühtki teist registri osa ei nimetata alamregistriks, soovitame vältida ka turuinfo ja põllumajandusliku kestlikkuse andmevõrgu osa sellist nimetamist (sõna „alamregister“ võiks vältida ka ELÜPS § 115 lg-s 3). Samuti tuleb sättes toodud andmete loetelu sõnastada ammendavalt, sest kogu andmestik peab olema süsteemselt ühes seaduses kaardistatud.</p> <p>Soovitame § 113 lg 2 sõnastada järgnevalt:</p> <p>„(2) Register koosneb lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule järgmistest andmetest:</p> <p>1) põllumassiivi kaart;</p> | <p>Arvestatud.</p> <p>Ettepanekuga arvestasime selliselt, et nimetame ammendavalt ära kõik registrisse kuuluvad osad, sh teiste seaduste alusel loodud registri osad, kuid ei nimeta neid registriandmeteks vaid jätkuvalt registriosadeks, mida nad oma olemuselt on. Ka keeleliselt ei sobiks öelda, et on registrikaart on andmed, isegi kui sisuliselt kaart andmetest ka koosneb.</p> |

| | | |
|-----|---|---|
| | 2) võrdlushindade kataloog; 3) põllumajandusandmete varamu; 4) turuinfo; 5) põllumajandusliku kestlikkuse andmevõrk.“ | |
| 2.2 | <p>ELÜPS § 114 lg-s 1 tehtava muudatusega kohustatakse teabevaldajat tunnistama turuinfo ja põllumajandusliku kestlikkuse andmevõrgu andmed asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks, sest tegu on saladusega kaitstud andmetega. Juhime tähelepanu, et ärisaladuse kaitseks on olemas üldine alus AvTS § 35 lg 1 p-s 17. Samuti on AvTS §-is 35 mitmeid muid teabe asutusesiseseks tunnistamise aluseid, mis võimaldavad vastavaid andmeid kaitsta ka juhul, kui põhjuseks ei ole üksnes ärisaladuse kaitse (nt isikuandmete kaitseks AvTS § 35 lg 1 p 12). Seega ei ole selline säte eriseaduses vajalik.</p> <p>Teeme ettepaneku tunnistada kehtetuks ELÜPS § 114 lg 1 (ja jätta eelnõust välja § 1 p 36).</p> | <p>Mitte arvestatud</p> <p>ReM analüüsib ettepanekut hiljem põhjalikumalt ning vajadusel algatab uue eelnõu.</p> <p>Põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registri andmetele on ELÜPS-s kehtestatud juurdepääsupiirang juba aastast 2004. Suuresti on see seotud vajadusega kaitsta ÜPP ühise abinõudes osaleva isikute puhul nii nende isikuandmeid kui ärisaladust. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 ettevalmistamisel tehti ulatuslik analüüs ja konsulteeriti sidusrühmadega, et leida toetuse saajate andmete avaldamisel tasakaal avalike vahendite kasutamise läbipaistvuse ja toetuse saajate õiguste riive vahel. Analüüsi käigus kaaluti ka võimalust näha liikmesriikidele ette kohustus tagada avalikkuse juurdepääs asjakohasele teabele taotluse alusel, kuid sellist võimalust ei peetud piisavalt tõhusaks. Viidatud määruse preambuli punkti 80 kohaselt uuriti kõiki alternatiivseid võimalusi Euroopa fondidest saadava raha kasutamise üle avalikkuse kontrolli eesmärgi saavutamiseks ning valiti selline võimalus, mis riivaks kõige vähemal määral asjaomaste isikute õigusi. Eeltoodu tulemusel on EL toetuse andmist käsitlevates õigusaktides reguleeritud ammendavalt avalikustatavate andmete koosseis ja tähtajad (ELPS § 115). Terviklikkuse huvides oleme nimetatud selles sättes ära ka muud registriandmed, mis avalikustamise kuuluma ei peaks (põllumajandusandmete varamu nii selles sisalduvate isikuandmete kui ka ärisaladusena käitatava teabe pärast ja</p> |

| | | |
|-----|--|--|
| | | <p>turuinfo ja põllumajandusarvestuse andmed ärisaladust kätkeva teabe pärast).</p> <p>Seetõttu nõuab ELÜPS § 114 lg 1 kehtetuks tunnistamise kasuks otsustamine põhjalikku analüüsi. Käesoleva eelnõu sätted, mis puudutavad sotsiaalsed tingimuslikkust, EL kvaliteedikavade kaitset ja puu- ja köögivilja turustusstandardeid, on väga kiireloomulised ja seetõttu ReM ei soovi eelnõu menetlust pidurdada.</p> |
| 2.3 | <p>Sarnaselt eelmises punktis toodule, soovime ka põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registri sätted (ELÜPS 13. peatükk) andmekogude ja isikuandmete kaitse regulatsioonist lähtudes tervikuna üle vaadata. Eelkõige tuleks tähelepanu pöörata järgmisele:</p> <p>- Põhimääruse kehtestamise volitusnorm peab andma täpsed piirid määruse kehtestamiseks, eelkõige tuleb normis sätestada volitus andmekogu volitatud töötaja (hetkel viidatud ELÜPS § 112 lg- s 3), vastutava või kaasvastutavate ja volitatud töötajate ülesannete, kogutavate andmete (täpsema) koosseisu ja andmekogusse kandmise korra, andmete le juurdepääsu ja andmete väljastamise täpsema korra, andmeandjate ja nende poolt edastatavate andmete, vajadusel muude korraldusküsimuste reguleerimiseks. Lisaks juhime tähelepanu, et põhimäärus tuleks samuti kehtestada (hetkel on Riigi Teatajas kirjas, et rakendusakti ei ole kehtestatud või avaldatud).</p> <p>-Täpsustada tuleb registri kaasvastutavaid töötajaid. Seletuskirjast (vt selgitust eelnõu § 1 p 33 ja 34 koht lk 19) võib aru saada, et registri vastutavateks töötajateks on ka ELÜPS § 73 ja 105 alusel määratud riigiasutus. Kui see nii on, tuleks</p> | <p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>Põhimääruse volitusnorm on eelnõus laiendatud.</p> <p>ELÜPS § 132 kohaselt kehtivad nn eelmise ELÜPSi alusel antud õigusaktid kuni nende kehtetuks tunnistamiseni, sealhulgas ka registri põhimäärus. Uus põhimäärus on ettevalmistamisel.</p> <p>Parandame seletuskirja, tegemist ei ole kaasvastutavate töötajatega, vaid volitatud töötajatega.</p> |

| | | |
|--|--|---|
| | <p>kaasvastutavad töötledjad ka seaduses nimetada. Soovitame ELÜPS § 112 lg 3 sõnastada järgmiselt:</p> <p>„(3) Registri kaasvastutavad töötledjad on PRIA ja käesoleva seaduse § 73 lõike 2 ja § 105 lõike 2 kohaselt määratud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisala asutus ning volitatud töötledja määratakse registri põhimääruses.“</p> <p>- Seoses ELÜPS § 113 lg 7 sõnastusega juhime tähelepanu, et kuigi andmete edastaja vastutab edastatavate andmete õiguse eest, lasub infosüsteemi andmete õiguse eest tervikuna vastutus infosüsteemi vastutaval töötledjal. Seega peaks ELÜPS § 113 lg 7 sõnastus olema järgnev:</p> <p>„(7) Registrisse edastatavate andmete õigsuse eest vastutab nende esitaja. Registrisse kantud andmete muutumise korral esitatakse viivitamata avaldus andmete muutmiseks.“</p> <p>- ELÜPS § 113 lg-s 8 sätestatud andmete säilitamistähtajaga seoses soovime põhimääruses reguleerida konkreetsete andmekategooriate tähtaegu täpsemalt, võttes muuhulgas arvesse IKÜM art 5 lg 1 p 3 põhimõtet (isikuandmeid säilitatakse ainult seni, kuni see on vajalik selle eesmärgi täitmiseks, milleks isikuandmeid töödeldakse). Lisaks on oluline, et seaduses oleks sätestatud maksimaalne tähtaeg, mis ei viitaks edasi võimalikele tähtaegadele muudes õigusaktides.</p> <p>Soovitame ELÜPS § 113 lg 8 sõnastada järgnevalt:</p> | <p>Sellekohane muudatus eelnõus.</p> <p>Reeglina on kohustus säilitada abinõude rakendamisega seotud andmeid 10 aastat nende saamisest arvetes. Arvestades, et tegemist EL õiguse rakendamise seadusega, võib teatud juhtudel tulla EL õigusest kohustus säilitada teatud andmeid kauem kui 10 aastat, seetõttu ei pakutud parandust võimalikuks arvestada.</p> |
|--|--|---|

| | | |
|-----------|--|--|
| | „(8) Registrisse kantud isikuandmeid säilitatakse kuni kümme aastat nende saamisest arvates.“. | |
| 3. | Eelnõu § 1 p 38 (ELÜPS täiendamine §-ga 120¹): | |
| 3.1 | <p>Eelnõu seletuskirjas (lk 21) on märgitud, et eelnõuga antakse Põllumajandus- ja Toiduametile (PTA) õigus nõuda veebiliidese haldajalt geograafilise tähise kaitsega vastuolus oleva teabe eemaldamist, kuid seda üksnes juhul, kui muud järelevalvemeetmed pole andnud tulemust („Eelkõige on siinkohal mõeldud olukorda, kus geograafilise tähise kaitsega vastuolus oleva toote müüja ei tee PTA-ga koostööd, ei reageeri PTA pöördumistele ning jätkab geograafilise tähise kaitsega vastuolus oleva toote müüki“). On selgitatud, et esmalt peab PTA pöörduma siiski müüja enda poole ning kui see tulemust ei anna, võib PTA järgmise sammuna pöörduda veebiliidese haldaja poole. Samas ei kajastu esmalt müüja poole pöördumise kohustus uue § 120¹ sõnastuses.</p> <p>Palume seletuskirjas täiendavalt selgitada, kust tulenevad meetme rakendamise eeltingimused, vajadusel palume täpsustada ka eelnõuga lisatava sätte sõnastust.</p> | <p>Arvestatud.</p> <p>Seletuskiri on täiendatud ja selguse huvides lisatud kavandatavasse ELÜPS § 120¹ lg 1 täiendus „, kui teabe levitaja ei ole rikkumist lõpetanud“</p> |
| 3.2 | Seletuskirjas on märgitud, et vastavalt määruse (EL) 2024/1143 artikli 35 lõikele 1 on Elis asutatud riigidomeeninimede registritel kohustus tagada, et domeeninimede vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluses tunnustatakse registreeritud geograafilisi tähiseid õigusena, millele saab nendes menetlustes tugineda. Eestis vastutab maatunnusega tippdomeeni.ee domeeninimede registreerimise korraldamise eest Eesti | <p>Arvestatud.</p> <p>Seletuskiri täiendatud</p> |

| | | |
|------|---|---|
| | Interneti SA (EIS). Palume seletuskirjas tuua teave selle kohta, kas EIS juures tegutsev Domeenivaidluste Komisjon tunnustab geograafilisi tähiseid varasema õigusena (domeenivaidluste komisjoni reglemendi p-s 2.11 pole geograafilisi tähiseid nimetatud varasema õigusena, millele tuginedes saaks reglemendi p 5.1 alusel vaidlustusavaldust esitada). | |
| 3.3. | Kaaluda võiks ELÜPS-i lisatava § 1201 lg 2 selgemat sõnastamist. Leiame, et sättes piisaks ka sõnastusest „ettekirjutuse alusel“. Samuti leiame, et ei ole üheselt selge, mida mõeldakse domeeninime piiramise all (kas tegemist on domeeni kustutamisega või millegi muuga). Samad kommentaarid on kolmanda lõike kohta. Palume seletuskirja vajalike selgitustega täiendada. | <p>Arvesatud.</p> <p>Sõnastus parandatud ja seletuskiri täiendatud.</p> <p>Domeeninime piiramine tähendab selle blokeerimist edasiseks kasutamiseks.</p> |
| 4. | Eelnõu § 1 punkt 40 (ELÜPS täiendamine §-ga 1271): | |
| 4.1 | Palume seletuskirjas tuua täpsed viited õigusnormidele, kus on sätestatud nõuded, mille rikkumise eest vastutus ette nähakse. Vastutusnormi puhul on väga oluline, et isikud teaksid, kus on kehtestatud reeglid, mida korrektselt järgides on võimalik seaduskuulekas käitumine ja seeläbi karistuse vältimine. Kui vastutusnormi kehtestamise kohustus tuleneb Euroopa Liidu õigusaktist, palume seletuskirja täiendada viitega vastavale õigusaktile ja artiklile. | <p>Arvestatud</p> <p>Lisaks seletuskirjale on sätestatud väärteo koosseis kirjutatud oluliselt kitsamaks ja täpsemaks.</p> <p>Rikkumine kohaldub:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Üksnes Eestis toodetud, töödeldud, pakendatud või villitud kaitstud päritolunimetusega või kaitstud geograafilise tähisega toote puhul; 2) Ei kohaldu garanteeritud traditsioonilise toote puhul; 3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1143 artiklis 36 sätestatud kasutusõiguse ja artiklis 39 lõikes 1 või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 116a lõikes 3 sätestatud teavitamise kohustuse rikkumisel. |
| 4.2 | Seletuskirjas (lk 23) põhjendatakse vastutusnormi sätestamise vajalikkust sellega, et sunniraha kohaldamisega ei ole alati võimalik olukorda parandada ning selgitatakse, et vastutusnormis | <p>Arvestatud.</p> <p>Seletuskirja täiendatud. Tootmisel avastatud rikkumise puhul on kohane rikkumise kõrvaldamiseks kasutada vajadusel</p> |

| | | |
|------|---|---|
| | <p>toodud trahvisumma määr on valitud toote nõuetele vastavuse seaduses kasutusel olevate trahvimäärade järgi. Juhime siiski tähelepanu, et toote nõuetele vastavuse seaduses on ette nähtud ka kuni 10 000 euro suuruse sunniraha rakendamise võimalus - lahendus, mida ELÜPS-s sätestatud ei ole ning mida seletuskirja kohaselt ka kaalutud ei ole. Lähtudes seletuskirjas toodud mõttest, et rikkumine ei tohiks end ära tasuda, võiks kaaluda ka siin sunniraha suurendamise võimalust. Alternatiivina tuleks seletuskirjas täpsemalt selgitada, miks ettekirjutus sunniraha suurusest sõltumatult ei pruugi korrarikkumistele (või ohule) reageerimiseks olla alati piisav meede.</p> | <p>sunniraha. Kuid kui toodet juba turustatakse ei ole võimalik rikkumist ka suurema sunniraha ettenägemisega heastada, vaid eeldab karistusliku meetme rakendamist.</p> |
| 4.3. | <p>Juriidilise isiku karistumääraks kavandatakse eelnõuga kuni 32 000 euro suurune rahatrahv. Samas saab kehtiva ELÜPS § 127 kohaselt juriidilist isikut karistada kuni 3200 euro suuruse rahatrahviga. Palume põhjendada, miks eelnõus ei ole § 127 karistumäära korrigeeritud. Võrreldes eelnõus toodud § 1271 sanktsioone kehtiva seaduse § 127 sanktsiooniga, nähtub, et füüsilisele isikule on mõlema sätte puhul ettenähtud maksimaalne seaduses lubatud rahatrahvi määr ehk kuni 300 trahviühikut. Samas ei ole sarnast võrdsust juriidilise isiku osas. Palume valitud lahendust seletuskirjas täpsemalt põhjendada.</p> | <p>Mitte arvestatud.</p> <p>Turuinfo esitamist reguleerivad sätted koos ELÜPS § 127 ette nähtud karistumääraga on taganud olukorra, kus Eestil ei ole esinenud probleeme andmete õigeaegse esitamisega Euroopa Komisjonile. Seetõttu tuleks ka edaspidi andmete esitamise tagamiseks kasutada väärteto sätteid, mille alusel võib ettevõtjat turuinfo esitamata jätmise eest karistada rahatrahviga. Kuna kohustuse täitmisega ei ole esinenud probleeme, saab eeldada, et ettenähtud karistumäär on piisav.</p> <p>Samas on geograafilise tähisega rikkumised suuremahulised ja ELÜPS-i §-s 127 sätestatud trahvimäär ei oleks piisav geograafilise tähisega seotud nõuete eiramiste ja pettustega võitlemiseks. Euroopa Komisjoni 2019. aastal avaldatud uuringust selgus, et kaitsitud nimetusega toote müügiväärtus on keskmiselt kaks korda suurem kui samalaadsel kaitsmata tootel. Vastavalt antud uuringule oli 2017. aastal geograafilise tähisega põllumajandus- ja toidutoodete müügikäive kokku 74,8 miljardit eurot. Sealjuures oli juhtiv liikmesriik Prantsusmaa 26,9 miljardi euroga, millest enamik tuli veinide müügist ning teisel kohal oli Itaalia 15,8 miljardi euroga, millest üle poole moodustas samuti veinide</p> |

| | | |
|------|---|---|
| | | <p>müük. Kuna geograafilise tähise nimetuse kasutamine tagab müügi ja ekspordi kõrgema hinnaga, on oluline, et rikkumine ei tohiks ennast ära tasuda. Võrreldes ELÜPS-i §-s 127 sätestatud trahvimääradega, on kõrgem trahvimäär sätestatud juriidilisele isikule, kuna peamised ja olulised rikkumised, pannakse toime just nende poolt. Füüsilise isiku poolt toime pandud rikkumise puhul võibki tavapäraselt olla tegemist koduköögis valmistatud tootega, mida väga väikeses mahus müüakse. Sellisel juhul saab PTA otsustada, kas üldse alustada väärteomenetlust. See võimalus võib siiski vajalik olla, kui tegemist on korduva rikkumisega, mille puhul isik eirab PTA hoiatusi. On oluline, et trahvimäär oleks piisav, sest Euroopa Liidu õigusaktides on sätestatud, et liikmesriigid peavad riskianalüüsi põhjal tegema kontrole registreeritud geograafiliste tähiste turul kasutamise üle ja rakendama nõuete rikkumise korral vajalikke meetmeid. Geograafilise tähise nimetuste kaitse tagamine on väga oluline ka seoses diplomaatiliste suhetega teiste riikidega.</p> |
| 4.4. | <p>Seletuskirjas (lk 23) arutletakse, et teatud olukorras (näiteks Scotch whisky juhtumi puhul) võiks kaaluda ka kuriteo teate esitamist KarS-i § 209 alusel, sest võib eeldada, et isik on tegelikest asjaoludest loonud teadvalt ebaõige ettekujutuse varalise kasu saamise eesmärgil. Samas nähakse eelnõuga siiski ette väärteokoosseis. Lahendus näib vastuoluline, arvestades seletuskirjas toodud viiteid Euroopa tasemel tegutsemisele ja koostööle Interpoliga: Rahvusvaheliselt tegeleb sellist tüüpi toidupettuste uurimisega Europol ning on alates 2011. aastast edukalt läbi viinud mitmeid nn OPSONi operatsioone võltsitud ja ebastandardsete toidukaupade tuvastamiseks. Europol teeb neis operatsioonides koostööd Interpoli, liikmesriikide asutuste, ELi mittekuuluvate riikide ja erasektori partneritega. Näiteks 2018. aastal avastati</p> | <p>Arvestatud</p> <p>Seletuskirja on täiendatud rikkumiste iseloomu kirjeldamise, varasemate juhtumite näidete võrra ning selgitatud riikliku järelevalve meetmete rakendamise, väärteo ja kuriteo eristamise osas.</p> <p>Eelnõus piirdatakse üksnes väärteokoosseisu sätestamisega, sest REM-i hinnangul on KaRS-i 209 koosseis piisav, et seda vajaduse korral rakendada. Kuivõrd Eestil endal on alles äsja kaitstud esimesed geograafiliste tähisega tooted, siis teadlikkus kaitse tagamise rakendamisest on paranemas ning võib eeldada, et tulevikus suudetakse suuremate rikkumised õigemini kvalifitseerida.</p> |

| | | |
|------------|--|-----------------------------|
| | <p>Itaalias suuremahuline pettus, mille puhul nimetust „prosciutto“ kasutati võltsitud lihatoodel. Selle pettuse puhul võltsisid Taanis tegutsenud kurjategijad dokumente ja liha märgistamise templeid, et jätta muljet, nagu toote valmistamiseks kasutatakse sealihaga pärineks Itaaliast. Lisaks geograafilise tähise nimetusega seotud pettusele, söösid kurjategijad loomadele keelatud tööstusjäätmeid. Selle juhtumiga seoses vahistati kaheksa isikut.</p> <p>Palume seletuskirjas põhjendada, miks piiratakse väärtekoosseisu sätestamisega.</p> | |
| II | Märkused eelnõu mõju kohta | |
| 5. | <p>Eelnõu seletuskirjas esitatud mõjuanalüüs on liialt üldine ega hõlma kõiki eelnõuga tehtavaid muudatusi. Mõjuanalüüsis ei ole muudatustest mõjutatud sihtrühmi ega nende suurust täpselt määratletud, toodud ei ole milliseid ja kui suurt hulka ettevõtteid muudatused mõjutavad, kes on toetuste saajad jms. Sellest tulenevalt on keeruline mõista, mis muudatuste tulemusena sihtrühma jaoks muutub, kui sagedasti sihtrühm muudatustega kokku puutub ning millised on kaasneda võivad riskid. Palume eelnõu muudatuste mõju põhjalikumalt hinnata.</p> | Valdavalt arvestatud |
| III | Normitehnilised märkused ja märkused seletuskirja kohta | |
| 6. | <p>Palume arvestada ka muude eelnõu ja seletuskirja failis toodud normitehniliste märkustega ja märkustega seletuskirja kohta.</p> | Arvestatud |

Rahandusministeerium

| | | |
|--|---|--|
| | Märkus/ettepanek | Arvestatud/mittearvestatud ja põhjendus |
| | Palume seletuskirja 7. peatükki täiendada seaduse eelnõuga kaasnevate kulude (IT- | Arvestatud |

| | | |
|--|--|--|
| | <p>süsteemide arendamine) katteallikate väljatoomisega. Juhul kui katteallikaid ei ole, siis palume nimetatud peatükki täiendada järgmiselt: „Kehtivas riigi eelarvestrateegias ei ole eelnõuga kaasnevate kuludega arvestatud. Eelnõu heakskiitmisega kaasnevate kulude rahastamisvõimaluste üle arutatakse järgmises riigieelarve ja riigi eelarvestrateegia protsessis Rahandusministeeriumi poolt valitsusele koondatava info alusel. Juhul kui lisavahendeid ei eraldata, tuleb kulud katta Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisala eelarvest.“.</p> | |
|--|--|--|